
NAMIK TAN, VAŞİNGTON YOLCUSU (MURAT YETKİN)

Oya EREN ÖZER

31.03.2010

1 Nisan 2010 ABD Temsilciler Meclisi Dış İlişkiler Komitesinin 24 Nisanı Ermeni soykırımı anma günü ilan etme tasarısını oylayarak Genel Kurula göndermesi ardından [] başvurulmak üzere Ankaraya çağırılan Türkiye'nin Vaşington Büyükelçisi Namık Tan, görevine dönüyor. Resmi karar açıklanmamakla birlikte Tanın önümüzdeki hafta Vaşingtona dönmesi ihtimali yükseliyor. Bu konuda görüşüne başvurduğumuz Tan, herhangi bir yorum yapmak istemedi. Ancak Dışişleri kaynakları, hükümet düzeyinde alınacak siyasi karara bağlı olarak, Tanın 12-13 Nisanda Vaşingtonda düzenlenecek Nükleer Güvenlik Zirvesi öncesi dönüş yapabileceğini ifade ediyorlar. Eli kulağında bu kararda, temel olarak iki etken söz konusu. Bu etkenlerden birisi, Tanın çağırılması kararının uluslararası basında beklentinin üzerinde yankı bulması. Bu konudaki haber ve yorumlar Batı dünyasının en etkili gazete, televizyon ve siyasi internet sitelerinde yer aldı. Dışişleri kaynakları, bu hamle olmasaydı, bu düzeyde ve yaygınlıkta bir kamuoyu çalışması yapmanın mümkün olamayacağını söylüyorlar. Erdoğan gidecek mi? Daha önemli etken ise, ABD tarafından gelen çok sayıda açıklama, ki Dışişleri Bakanı Hillary Clinton, Savunma Bakanı Robert Gates buna dâhil. Bunun üzerine Clintonun 28 Martta Dışişleri Bakanı Ahmet Davutoğlunu telefonla araması... Dışişleri Bakanlığı, bu görüşmede Clintonun Davutoğluna, Başbakan Tayyip Erdoğanı nükleer zirveye beklediklerini hatırlattığını, Davutoğlunun da bu konudaki değerlendirme sürecinin devam ettiğini söylediğini açıklamıştı. ABD Başkanı Barack Obamanın ev sahipliğinde düzenlenecek zirveye Başbakan Erdoğanın katılıp katılmayacağı konusunda da bir açıklama ise hâlâ yapılmıyor. Ziyaret hâlâ Erdoğanın iş programında duruyor. Ankarada bu ziyaret üzerine toplantılar yapılıyor. Hatta bu toplantılardan en önemlisi bugün yapılacak ve zirveye katılacak Türk heyetinin müzakere pozisyonu teknik düzeyde saptanacak. Ancak siyasi pozisyon ve ondan önemlisi heyete kimin başkanlık edeceği kesinleşmedi. Başbakan Erdoğan, 4 Martta yapılan oylamanın ardından önce Tanın çağırıldığını açıklamış, Tan ertesi gün yola çıkarak 6 Martta Ankaraya ulaşmıştı. Bunun ardından; 1- ABD ile ikili düzeyde yapılan temaslar askıya alınmış (bu çerçevede Dış Ticaret Bakanı Zafer Çağlayanın gezisi ertelenmiş), 2- Hükümet kanadından kimsenin gitmeyeceği ortaya çıkınca her sene yapılan (ve daha çok silah ve enerji lobilerinin alanı olan) Türk Amerikan Konseyi yıllık toplantılarının zamanında yapılamayacağı açıklanmış, 3- Dışişleri Bakanı Hillary Clintondan randevu alınamadığı gerekçesiyle TÜSİADın Vaşingtondaki önemli bir programından vazgeçilmişti. Riskler-Duygular-Çıkarlar Gerçi Nükleer zirve, ikili temas değildi ve Ankarada Erdoğanın Vaşingtona inip, zirve toplantısına katılıp, hemen dönmesi üzerine de planlama yapılmıştı. Erdoğan ABDye gitmişken, özellikle de 24 Nisan öncesinde Obama ile mutlaka ikili bir görüşme yaparak, hem Ermeni meselesi, hem de Türkiye ile ABD arasında sayısı (İran dahil) bir düzineyi geçen önemli konu başlıkları üzerinde görüşmek istiyor. Ancak mevcut koşullar yani Erdoğan, Clintonun Davutoğluna telefonunu yeterli bulmayabilir, Obamadan açıklama beklemesi, Beyaz Sarayın ise [] geleceğini ilan etsin, randevuyu hemen ayarlarız, zaten görüşme başvurusu yok havasında olması- Erdoğanın kararını zorlaştırıyor. Ankara için tasarının Obamanın müdahalesiyle Temsilciler Meclisi Genel Kurulunda oylanmaması çok önemli. Öte yandan ABD hem Türkiye'nin Ermenistanla

protokolleri bir an önce onaylaması için baskı yapıyor, hem de İrana yaptırım konusunda destek bekliyor. Tabii Erdoğan ilişkilerdeki güven zedelenmesini de gösteren şu riski değerlendiriyor: Erdoğan'ın gidip Obama ile görüşmemesi, daha kötüsü gitmesi ve görüşse de görüşme de tasarının geçmesi halinde ne olacak? Erdoğan daha şimdiden kendisiyle [REDACTED] ama biliyoruz, gideceksin diyen CHP lideri Deniz Baykalın, MHP lideri Devlet Bahçelinin, hatta AK Parti tabanının bir kısmının bu durumda nasıl tepki gösterebileceğini tahmin ediyor. Öte yandan Türkiye'nin ABD ile ilişkileri başka ülkelerle olana benzemiyor. Erdoğan'ın çıkarları duyguların önüne koyarak ABDye gitme ihtimali daha yüksek.

Kaynak/Source: